

3. klassi inimeseõpetuse ainekava

Integreeritud loodusõpetuse tundi.

I Õppeaine kirjeldus

Inimeseõpetuse üldeesmärk on aidata kaasa õpilase sotsiaalses elus vajalike toimetulekuoskuste arengule, mille elluviimiseks kujundatakse õpilases terviklikku isiksust, sotsiaalset kompetentsust, terviseteadlikkust ja üldinimlikke väärtusi.

I kooliastmes on inimeseõpetuses rõhk õpilase enesekohasel pädevusel ning enese suhestamisel lähiümbrusega, lõimides ühiskonnaõpetuse temaatikat.

II Õppe- ja kasvatuseesmärgid

- väärtustab ennast ja teisi ning teab, et inimesed, nende arvamused, hinnangud ja väärtused on erinevad;
- väärtustab hoolivust, ausust, õiglust ja vastutustunnet;
- väärtustab sõprust ja toetavaid peresuhteid armastuse ning vastastikuse toetuse allikana;
- teab, milline on tervislik eluviis ning kuidas hoida füüsilist ja vaimset tervist, ning väärtustab neid;
- mõistab oma õigust keelduda ennastkahjustavast tegevusest ning teab, kuidas ohuolukorras abi kutsuda;
- teab, mis on perekond, kodu, kodukoht ja kodumaa, ning väärtustab neid;
- teab Eesti riigi sümboleid ja naaberriike;
- kirjeldab, mis on lapse õigused ja kohustused, mõistab vastutust oma tegude eest ning plaanib oma aega ja igapäevaseid tegevusi;
- oskab suhelda ning käituda teisi arvestades ja koostööd tehes, sõnastab oma tundeid ning teab, et nende väljendamiseks on erinevaid viise;
- teab põhilisi käitumisreegleid, arvestab neid ning kirjeldab, mis on õiglane ja ebaõiglane käitumine.

III Üldpädevuste kujundamise võimalused

Inimeseõpetuse õppimise kaudu kujundatakse õpilastes kõiki riiklikus õppekavas kirjeldatud üldpädevusi. Pädevustes eristatava nelja omavahe seotud komponendi – teadmiste, oskuste, väärtushinnangute ning käitumise– kujundamisel on kandev roll õpetajal, kelle väärtushinnangud, suhtlemis- ja sotsiaalsed oskused loovad sobiliku õpikeskkonna ning mõjutavad õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist.

Kultuuri- ja väärtuspädevuse ning sotsiaalse ja kodanikupädevuse kujundamist toetavad kõik ainevaldkonna õppeained erinevate rõhuasetuste kaudu. Kõik sotsiaalsed süvendavad lugupidavat suhtumist erinevatesse maailmavaatelistesse tõekspidamistesse. Inimeseõpetus toetab väärtussüsteemide mõistmist, mõtete, sõnade ja tunnetega kooskõlas elamist, omavalikute põhjendamist ning enda heaolu kõrval teiste arvestamist.

Enesemääratluspädevuse aluseks on suutlikkus mõista ja hinnata iseennast; hinnata oma nõrku ja tugevaid külgi ning arendada positiivset suhtumist endasse ja teistesse; järgida tervislikke eluviise; lahendada tõhusalt ja turvaliselt iseendaga, oma vaimse, füüsilise, emotsionaalse ning sotsiaalse terviseiga seonduvaid ja inimsuhetes tekkivaid probleeme.

Õpipädevus. Iga sotsiaalvaldkonna õppeaine kujundab suutlikkust organiseerida õpikeskkonda ning hankida õppimiseks vajaminevaid vahendeid ja teavet, samuti oma õppimise plaanimist ning õpitu kasutamist erinevates kontekstides ja probleeme lahendades. Õppetegevuse ja tagasiside kaudu omandavad õppijad eneseanalüüsi oskuse ning suudavad selle järgi kavandada oma edasiõppimist.

Suhtluspädevus. Kõik valdkonna õppeaine kujundavad suutlikkust ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada erinevates suhtlusolukordades; lugeda ning mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust.

Väljendusriikast keelt taotlevad kõik valdkonna õppeained.

Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus. Kõik valdkonna õppeained toetavad oskust kasutada erinevaid ülesandeid lahendades matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid kõigis elu- ja tegevusvaldkondades. Õpitakse eristama sotsiaalteadusi loodusteadustest (sh mõistma nendes kasutatavate uurimismeetodite eripära). Õpitakse otsima teavet, kasutades tehnoloogilisi abivahendeid, ja tegema saadud teabealusel tõendus põhiseid otsuseid.

Ettevõtlikkuspädevus. Valdkonna õppeained õpetavad nägema probleeme ja neis peituvaid võimalusi, seadma eesmärgi, genereerima ideid ning neid ellu viima. Aineõpetuse kaudu kujundatakse algatusvõimet ja vastutustunnet, et teha eesmärkide saavutamiseks koostööd; õpitakse tegevust lõpule viima, reageerima paindlikult muutustele, võtma arukaid riske ning tulema toime ebakindlusega; õpitakse ideede teostamiseks valida sobivaid ja loovaid meetodeid, mis toetuvad olukorra, enda suutlikkuse ja ressursside adekvaatsele analüüsile ja tegevuse tagajärgede prognoosile ning on kooskõlas eesmärkidega.

IV Õpitulemused ja õppesisu klassiti

3. klass, Integreeritud loodusõpetuse tundi

Õppevara:

Meidla, R. ja Säälik, Ü. (2017/2019/2021). Inimeseõpetuse tööraamat 3. klassile. Maurus.

Kippak, R., Kulderknup, E., Kloten, A., & Peetris, K. (2022). 3. klassi inimeseõpetuse töövihik. Koolibri.

Kippak, R., Kulderknup, E., Kloten, A., & Peetris, K. (2019). 3. klassi inimeseõpetuse õpik. Koolibri

Kõiv, K., ja Edovald, T. (2004). Inimeseõpetus: õpik 3. klassile. Avita.

Kõiv, K. (2004). Inimeseõpetuse töövihik: 3. klassile. Avita.

Pastarus, K., ja Öövel, H. (2010). Inimeseõpetus 2. klass. Põhikooli lihtsustatud õppekava. SA Innove, HARNO <https://www.opiq.ee/Kit/Details/286>

Kull, M., Saat, S., Kiive, K., Kuusk, K., ja Kõiv, K. (2002). Sotsiaalsete toimetulekuoskuste õpetus: õpetajaraamat: 1.-3. klass. Avita.

Kull, M., Saat, H., Kiive, E., Põiklik, E. (2015). Uimastiennetuse õpetajaraamat põhikoolile. Tervise Arengu Instituut ([Uimastiennetuse õpetajaraamat | Terviseinfo](https://www.terviseinfo.ee/et/tervise-edendamise/koolis/olulised-abimaterjalid/uimastiennetus/uimastiennetuse-opetajaraamat/i-kooliastme-aktiivtoeod)) <https://www.terviseinfo.ee/et/tervise-edendamise/koolis/olulised-abimaterjalid/uimastiennetus/uimastiennetuse-opetajaraamat/i-kooliastme-aktiivtoeod>).

Mei, K., Pihu, M., ja Tullus, I. (2014). Toitumine ja liikumine. I-III kooliaste. Õpetajaraamat. Atlex AS.

Põiklik, E., ja Saat, H. (2007). Sotsiaalsete toimetulekuoskuste õpetus. Õpetajaraamat I kooliastmele (1.-5. klassile lihtsustatud õppekava järgi). Tervise Arengu instituut. Varava, L, Pitsi, T., Magerramov, M, Arund, A. (2020) Laste toiduteadlikkuse ja söömisharjumuste kujundamine. Õpetajaraamat lasteadeadele. Tervise Arengu Instituut.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused	Hindamine	Lõimingu võimalus	Arendatavad digipädevused
<p>Mina</p> <p>Minu erinevused teistest inimestest ja sarnasused nendega. Iga inimese väärtus. Viisakas käitumine.</p>	<p>kirjeldab oma välimust, huve ja tegevusi, mida talle meeldib teha; teab, mille poolest sarnanevad ja eristuvad erinevad sugupooled; nimetab, mille poolest ta sarnaneb teistega ja erineb teistest; väärtustab iseennast ja teisi; mõistab viisaka käitumise vajalikkust.</p>	<p>Pakkuda võimalusi enesehindamiseks. Väärtuste ja hoiakute hindamist võimaldavad rollimängud, juhtumianalüüsid ning rühmatöö.</p>	<p>Kõikide teemade käsitlemist on võimalik lõimida erinevatesse ainetundidesse. Õpilasi suunatakse märkama oma kultuuri ja teiste kultuuride erinevusi ning neist lugu pidama.</p>	<p>infootsing (<i>tekst, pilt</i>) internetis otsingusõnade abil Google Drive'is dokumendi faili loomine ja jagamine Suhtlemine õpetajaga läbi õppeinfosüsteemi (ekool/Studium) Kasutab erinevaid mängulisi keskkondi.</p>
<p>Mina ja tervis</p> <p>Tervis. Terve ja haige inimene. Tervise eest hoolitsemine. Ravimid. Tervislik eluviis: mitmekesine toit, piisav uni ja puhkus, liikumine ja sport. Abi saamise võimalused. Esmaabi.</p>	<p>kirjeldab, kuidas oma tervise eest hoolt kanda; kirjeldab tervet ja haiget inimest; teab, kas haigused on nakkuslikud või mitte; teab, et ravimeid võetakse siis, kui ollakse haige, ning et ravimid võivad olla inimese tervisele ohtlikud; mõistab ja kirjeldab tervise hoidmise viise: mitmekesine toit, uni ja puhkus, liikumine ja sport; demonstreerib õpituatsioonis lihtsamaid esmaabivõtteid ja abi saamise võimalusi (nt haav,</p>	<p>Tagasiside väärtuste ning hoiakute kohta. Lihtne esmaabi. Tervise hoidmise viisid.</p>	<p>Kehaline kasvatus. Kujundatakse oskust mõista ja väärtustada kehalise aktiivsuse tähtsust tervisliku eluviisi osana eri ajastuil; arendatakse sallivat suhtumist kaaslastesse ning koostööpõhimõtteid tervislikku eluviisi järgides.</p>	<p>Arvuti kasutus ja inimese tervis – harjutused kehale, loeng vms Multifilmid „Netilambad“ – erinevad teemad digiturvalisuse õpetamisel (sh KIVA) – õpetaja valik</p>

	kukkumine, mesilase nõelamine, ninaverejooks, praht silmas, puugihammustus, põletus ja rästikuhammustus); teab hädaabi telefoninumbrit ja oskab kutsuda abi.			Slaidikava - Drive'is max 3 slaidi koostamine näidise abil
Mina ja minu pere Kodu. Koduarmastus. Perekond. Erinevad pered. Vanavanemad ja teised sugulased. Pereliikmete tegevus ja rollid. Vanemate ja teiste inimeste töö. Kodused tööd. Abivalmidus, kohuse- ja vastutustunne. Kodu traditsioonid. Koduümbrus. Naabrid ja naabruskond. Võõras ümbrus ja võõraga kaasaminek. Ohud kodus ja koduümbruses.	kirjeldab, mille poolest perekonnad erinevad ja sarnanevad; väärtustab üksteise abistamist ja arvestamist peres; selgitab lähemaid sugulussuhteid; teab oma kohustusi peres ning pereliikmete erinevaid rolle kodus ja tööl; kirjeldab ja eristab võimalusi, kuidas abistada pereliikmeid kodustes töödes; jutustab oma pere traditsioonidest; kirjeldab ohtlikke kohti ning olukordi kooliteel ja koduümbruses, oskab tänaval käituda ning valib ohutu tee sihtpunkti; väärtustab toetavaid peresuhteid ja kodu.	oma kohustused peres ning pereliikmete erinevad rollid kodus ja tööl; võimalusi, kuidas abistada pereliikmeid kodustes töödes;	Loodusained. Õpitakse mõistma looduskeskkonna ja geograafilise asendi mõju inimühiskonna arengule, inimese arengut ja ühiskonna jätkusuutlikku säästlikku tarbimist, keskkonnaprobleemide märkamist ja mõistmist ning jätkusuutliku ja vastutustundliku eluviisi väärtustamist.	Tahvelarvutiga/mobiili ga foto/video tegemine ja õpetajale saatmine Joonistusprogrammi kasutamine - pildi salvestamine ja kustutamine Õpilane hoiab enda kasutuses olevat digiseadet – paneb hoiukappi tagasi, puhastab ekraani
Mina ja kodumaa Eesti – minu kodumaa. Eesti teiste riikide seas. Naaberriigid. Kodukoht: küla, vald, linn, maakond. Eesti Vabariigi riiklikud, rahvuslikud ja kodukoha sümbolid. Rahvakalendri tähtpäevad. Erinevate rahvaste tavad ja kumbed. Sallivus.	tunneb ära Eesti Vabariigi lipu ja vapi; oskab nimetada Eesti Vabariigi pealinna, sünnipäeva ja presidenti; leiab Euroopa kaardilt Eesti ning Eesti kaardilt kodukoha; tunneb rahvuslikku ja kodukoha sümboolikat; nimetab oma kodukoha tuntud inimesi ja paiku ning väärtustab kodumaad; kirjeldab rahvakombeid;	Eesti riiklikud, rahvuslikud ja kodukoha sümbolid. Rahvakalendri tähtpäevad.	Kõikide teemade käsitlemist on võimalik lõimida erinevatesse ainetundidesse.	Digisisu loomine - nt koomiks, audiofail ...

	teab Eestis elavate rahvuste tavaid ja kombeid ning austab neid.			
--	--	--	--	--

<p>Mina: aeg ja asjad</p> <p>Aeg. Aja plaanimine. Oma tegevuse kavandamine. Täpsus, lubadused, vastutus ja ausus. Minu oma, tema oma, meie oma. Asja väärtus ja hind. Asjade väärtus teiste väärtuste seas.</p>	<p>eristab, mis on aja kulg ja seis; oskab koostada oma päevakava, väärtustades aktiivset vaba aja veetmist; väärtustab oma tegevusi, mis on positiivsete tunnete tekkimise allikaks; selgitab asjade väärtust; oskab eristada oma ja võõrast asja ning mõistab, et võõrast asja ei tohi loata võtta; väärtustab ausust asjade jagamisel.</p>		<p>Tehnoloogia. Kujundatakse oskust hinnata tehnoloogia rakendamise kaasnemaid võimalusi ja ohte;</p>	
<p>Mina ja meie</p> <p>Minu ja teiste vajadused. Sõbrad ja sõpruse hoidmine. Sallivus. Üksteise eest hoolitsemine ja teiste abistamine. Ausus ja õiglus. Leppimine. Vabandust palumine ja vabandamine. Oma muredest rääkimine ja tunnete väljendamine. Oskus panna end teise inimese olukorda. Keeldumine kahjulikust tegevusest. Hea ja halb käitumine. Südametunnistus. Käitumisreeglid. Käitumise mõju ja tagajärjed. Liiklusreeglid. Mäng ja töö. Õppimine. Kohustetunne ja vastutus. Meeskonnatöö. Tööjaotus.</p>	<p>Teab ja väärtustab igaühe individuaalsust seoses välimuse, huvide ja tugevusega, õigust olla erinev; selgitab endasse positiivse suhtumise tähtsust; nimetab enda õigusi ja kohustusi; teab, et inimeste õigustega kaasnevad kohustused.</p>	<p>Ausus ja õiglus. Leppimine. Vabandust palumine ja vabandamine. Käitumisreeglid. Käitumise mõju ja tagajärjed.</p>	<p>Kunstiained. Käsitletakse Eesti, Euroopa ja maailma erinevate rahvaste kultuuriteemasid, iluhinnangute muutumist ajas; esteetilist arengut ja eneseteostuse võimalusi, rahvakultuuri ning loomingulist eneseväljendusoskust.</p>	<p>Juhitakse tähelepanu erinevate suhtluskeskkondade reeglitele ning ühiskondlikule mitmekesisusele.</p>

<p>Teave ja asjad</p> <p>Teave ja teabeallikad ning nende kasutamine. Reklaami mõju. Turvaline käitumine meediakeskkonnas.</p> <p>Raha. Raha teenimine, kulutamine ja laenamine. Oma kulutuste plaanimine.</p>	<p>kirjeldab eri meeltega tajutavaid teabeallikaid; selgitab, kuidas võivad reklaamid mõjutada inimeste käitumist ja otsuseid ning mis on turvaline käitumine meediakeskkonnas;</p> <p>teab, et raha eest saab osta asju ja teenuseid ning et raha teenitakse tööga;</p> <p>selgitab, milleks kasutatakse raha ning mis on raha teenimine, hoidmine, kulutamine ja laenamine;</p> <p>kirjeldab, mis vajadusi tuleb arvestada taskuraha kulutades ja säästes.</p>	<p>Erinevate suhtluskeskkondade reeglid ning ühiskondlik mitmekesisus.</p>		
---	--	--	--	--